

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo prostornoga uređenja,
graditeljstva i državne imovine

**Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana
Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama
za razdoblje 2021. do 2030. godine, za 2023. godinu**

Naziv nositelja izrade:

Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR

Branko Bačić

Izrađeno: lipanj 2024. godine

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2.1. 1. Posebni cilj 1. „Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“.....	4
2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	4
2.1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1.....	4
2.2. 2. Posebni cilj 2. „Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada“.....	5
2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	5
2.2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2.....	5
2.3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama.....	6
2.3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	6
2.3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3.....	7
3. ZAKLJUČAK.....	8

1. UVOD

Program razvoja kružnog gospodarstva prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Program razvoja KG) donesen je na temelju Zakona o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19) i doprinosi provedbi Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske (NN 106/17), temeljnog državnog dokumenta za usmjeravanje razvoja u prostoru te postizanju strateškog cilja Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost u razvojnom smjeru Zelena i digitalna tranzicija Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021). Provedbom Programa razvoja KG će se nastojati potaknuti obnova postojećeg nacionalnog fonda zgrada prema načelima kružnog gospodarstva u svrhu produljenja cjeloživotnog vijeka zgrada i ponovna upotreba te postupci oporabe građevnog otpada koji je nastao tijekom obnove.

Najznačajniji očekivani učinci provedbe Programa razvoja KG su:

- gospodarska stabilnost temeljem neovisnosti o primarnim sirovinama
- ekonomski rast temeljem veće vrijednosti i dostupnosti materijala
- povećanje stope zaposlenosti
- troškovno optimizirani cjeloživotni vijek zgrada
- povećanje broja ponovno korištenih prostora i zgrada
- povećanje trajnosti, stabilnosti i sigurnosti zgrada i bolja energetska učinkovitosti istih
- usporavanje širenja i/ili kontrolirano širenje građevinskih područja
- otpornost zgrada na očekivane klimatske promjene i katastrofalne događaje
- smanjenje ugljičnog otiska zgrada
- smanjenje zagađenja zemlje, vode i zraka, očuvanje okoliša
- smanjene količine građevnog otpada
- podizanje društvene svijesti o održivom okolišu i načelima kružne ekonomije
- poboljšanje zdravlja i dobrobiti ljudi
- povećanje pristupačnosti i sigurnosti
- očuvanje kulturnih i društvenih vrijednosti.

Provedba Programa razvoja KG sufinancirat će se iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u novom financijskom razdoblju 2021.-2027. godine te iz Mehanizma za oporavak i otpornost putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. i Dodatka Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021.-2026., u svrhu postizanja ciljeva te realizaciju mjera, aktivnosti i projekata predviđenih Programom razvoja KG.

2. IZVJEŠĆE O PROVEDBI POSEBNIH CILJEVA

2.1. 1. Posebni cilj 1. „Razvoj sustava kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama“

2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja ¹)	Početna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2030.	Ostvarena vrijednost 2023.
Razvoj digitalnih javnih usluga za kružno gospodarjenje prostorom i zgradama (broj)	0	2	0

2.1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

Osnovni preduvjet uspješne provedbe kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama čini razvoj i uspostavljanje učinkovitog sustava provedbe budućih projekata. Navedeno obuhvaća ne samo razvoj organizacijske strukture, već i širok spektar aktivnosti koje će obuhvatiti razvoj sustava prikupljanja podataka i kontinuiranog praćenja stanja u prostoru, kao i razvoj smjernica i metodologija za primjenu kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama. Kako većina JLS nema izrađene razvojne i planske dokumente usmjerene isključivo razvoju kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama, bit će potrebno potaknuti njihovo donošenje. Upravljanje kružnim gospodarjenjem treba se voditi načelima međusektorske suradnje, izgradnji platforme dionika te aktivne razmjene znanja i iskustva. Nadalje, nužno je i kontinuirano unaprjeđivati znanja svih dionika uključenih u aktivnosti na svim razinama.

Slijedom navedenoga, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (u daljnjem tekstu: MPGI) u 2023. godini započelo je izradu *Metodologije za izradu analize/studije postojećeg stanja nekorištenih prostora i zgrada javne namjene*, koja za cilj ima pružiti smjernice jedinicama lokalne samouprave za evidentiranje i vrednovanje postojećeg stanja nekorištenih ili neadekvatno korištenih prostora i zgrada javne namjene na njihovu području; provođenje analize stanja u prostoru, zelene infrastrukture, načina korištenja kulturne baštine te analizu društvenog i gospodarskog konteksta, kao i metode uključivanja

¹ Pokazatelji utvrđeni nacionalnim planom nisu navedeni u biblioteci pokazatelja¹ budući da je postupak donošenja i usvajanja Programa razvoja KG na Vladi Republike Hrvatske pokrenut na temelju odredbi Zakona o gradnji. Dopuna biblioteke pokazatelja zatražit će se u narednom periodu.

zainteresiranih dionika u definiranje novih sadržaja i unapređenje prostora na području grada ili općine.

Tijekom 2023. godine, u suradnji s Europskom bankom za obnovu i razvoj, izrađen je Priručnik za implementaciju strategija zelene urbane obnove namijenjen jedinicama lokalne samouprave, a koji daje niz preporuka i mjera za kvalitetan odabir i razvoj projekata zelene urbane obnove na lokalnoj razini, koji između ostalog, uključuju unaprjeđenje kružnog gospodarstva prostorom i zgradama i ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti.

2.2. 2. Posebni cilj 2. „Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada“

2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2030.	Ostvarena vrijednost 2023.
Kružno obnovljene zgrade u okviru pilot projekata i poziva (broj)	0	300	0

2.2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

Značajan broj nekorištenih prostora i zgrada u vlasništvu je RH ili JLP(R)S. To su prostori i zgrade koje gube svoju osnovnu namjenu, u ruralnim područjima kao posljedica raseljavanja dok u urbanim područjima iz gospodarskih razloga.

Kružno gospodarstvo prostorom i zgradama uključuje niz aktivnosti kao što su pokretanje ulaganja u zelene tehnologije, održiva rješenja i inovacije na svim poljima graditeljstva, od polja planiranja, projektiranja i korištenja prostora i zgrada pa sve do mjerila građevnih materijala i proizvoda. Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada trebala bi potaknuti učinkovito korištenje prostornih resursa, odnosno doprinosa održivom korištenju zemljišta kroz smanjenje potrebe za širenjem građevinskih područja na trenutačno neizgrađena područja. Nadalje, cilj će pridonijeti smanjenju nastanka građevnog otpada, poboljšanju energetskih svojstava zgrada, odnosno ukupnom očuvanju resursa korištenih u prostoru i zgradama te revitalizaciji prostora u kojem su zgrade izgrađene.

Slijedom navedenoga, u 2023. godini provodio se Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Izrada strategija zelene urbane obnove“, u okviru inicijative 6. Nacionalnog plana oporavka i otpornosti RH 2021. – 2026. (u daljnjem tekstu: NPOO), reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog

modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva prostorom i zgradama“. U okviru predmetnog Poziva, pristiglo je 96 projektnih prijedloga, od čega za sufinanciranje odabrano njih 19. Svih 19 sufinanciranih Strategija zelene urbane obnove je usvojeno do kraja 2023. godine od strane predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave. Usvajanjem NPOO Dodatka krajem 2023. godine, omogućeno je povećanje alokacije i financiranje svih preostalih prihvatljivih projektnih prijedloga. Ovime se jedinicama lokalne samouprave i Gradu Zagrebu pruža potpora u pripremi Strategija zelene urbane obnove u svrhu poticanja razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i kružnog gospodarstva prostorom i zgradama, kako bi se osigurali temelji razvoja održivog prostora s naglaskom na razvoj zelene infrastrukture i integraciju rješenja zasnovanih na prirodi, integraciju modela kružnog gospodarstva prostorom i zgradama, jačanje otpornosti na rizike i klimatske promjene te kao podrška općem održivom razvoju.

Također, u okviru inicijative 6. NPOO-a, reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva prostorom i zgradama“ tijekom 2023. godine zaprimale su se prijave na Poziv na dostavu projektnih prijedloga za „Pilot projekt razvoja infrastrukture i kružnog gospodarstva prostorom i zgradama“, čime će se pružiti potpora u provedbi pilot projekata na lokalnoj razini koji su identificirani kroz strategije zelene urbane obnove. Usvajanjem NPOO Dodatka krajem 2023. godine, omogućeno je povećanje alokacije i ponovno pokretanje Poziva, te se očekuje financiranje dodatnih prihvatljivih projektnih prijedloga, koji će biti zaprimljeni tijekom sljedeće godine.

2.3. Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarstvu prostorom i zgradama

2.3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2030.	Ostvarena vrijednost 2023.
Stanovništvo koje je imalo izravan doticaj s informacijama o KG kroz objave u stručnim publikacijama, sudjelovanje na održanim radionicama, konferencijama i sl. (broj)	0	10000	6000

2.3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

Podizanje razine informiranosti o važnosti održivog razvoja i uloge kružnog gospodarenja prostorom i zgradama na svim društvenim razinama ključan je preduvjet izgradnje učinkovitog sustava. Rezultati analize stanja pokazuju kako postoji potreba za upoznavanjem lokalne i područne (regionalne) samouprave i cjelokupne javnosti s temom kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te su pozitivno ocijenjene mogućnosti njegove primjene.

Stoga je s ciljem podizanja svijesti o pozitivnom i kvalitetnom utjecaju kružnog gospodarenja prostorom i zgradama potrebno educirati sve relevantne dionike – stručnjake, donositelje odluka, investitore, ali i cjelokupnu javnost.

Edukacijom i podizanjem svijesti o važnosti kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, kao i odgovornom postupanju s okolišem, povećava se mogućnost održivog razvoja, posebice s aspekta održivog planiranja korištenja prostora. Jačanje osviještenosti kod stanovništva ujedno pozitivno djeluje na stvaranje „odozdo prema gore“ (bottom-up) inicijativa koje također mogu pospešiti razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Slijedom navedenoga, tijekom 2023. godine MPGI je putem službene web stranice objavljiavao priopćenja vezano uz temu zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, pripremao stručne tekstove koji su objavljivani u časopisu i na portalu „KORAK“ – u prostor.

Krajem 2023. godine održana je konferencija „Zelena budućnost grada 2.0“, na kojoj su prikazane mogućnosti za financiranje projekata zelene urbane obnove, iskustva gradova koji su usvojili strategije zelene urbane obnove, ali i primjeri dobre prakse i iskustva iz hrvatskih i europskih gradova. Na konferenciji su prisustvovali stručnjaci koji rade u području održivog razvoja, zelene urbane obnove i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, predstavnici općina i gradova, predstavnici akademske zajednice te šira stručna i zainteresirana javnost.

Uz navedeno, predstavnici Ministarstva kontinuirano sudjeluju na intervjuima, gostovanjima, stručnim konferencijama i konferencijama za javnost na temu zelene urbane infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, te sudjeluju u objavljivanju članaka u stručnim časopisima koji se bave arhitekturom i urbanizmom na temu zelene urbane infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Također su održavane online informativne radionice na kojima su predstavnici lokalne/regionalne samouprave mogli dobiti informacije vezano uz temu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

3. ZAKLJUČAK

Izazovi gospodarskog oporavka od zdravstvenih i društveno-ekonomskih posljedica pandemije COVID-19 te razornih potresa koje su pogodile RH u prethodnom razdoblju utjecali su, između ostaloga, i na ostvarenje planiranih aktivnosti za provedbu Programa razvoja KG. Također, spomenuti izazovi su zahtijevali i zahtijevaju međusektorsku suradnju na nacionalnoj razini ali isto tako i suradnju s tijelima Europske komisije, poglavito u svezi provedbe reformi NPOO-a obzirom da u okviru istoga, MPGI sudjeluje kao nositelj reformskih mjera i investicija Inicijative Obnova zgrada.

Europska komisija je krajem 2022. godine odobrila Program Konkurentnost i kohezija 2021. - 2027. i Integrirani teritorijalni program 2021. -2027., a u prosincu 2023. godine odobren je i Dodatak Nacionalnom planu oporavka i otpornosti 2021.-2026, čime je ostvaren temelj za korištenje financijskih sredstava.

Tijekom 2023. godine uspješno su se provodila dva Poziva na dostavu projektnih prijedloga u okviru NPOO inicijative 6. Obnova zgrada, reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama“, za financiranje izrade Strategija zelene urbane obnove za gradove i općine i financiranje pilot projekata identificiranih u Strategijama.

Slijedom gore navedenoga, dinamika provedbe Programa razvoja KG u 2023. godini može se smatrati uspješnom.

KLASA: 365-01/24-01/34

URBROJ: 531-07-2-1-24-2

Prilog 1. Predložak za izradu godišnjeg izvješća o provedbi nacionalnog plana

NOSITELJ IZRADE:		Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine		Naziv akta		Program razvoja kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine		Godina za koju se podnosi izvješće:		2023		Datum izrade izvješća:		18.6.2024.			
Razvojni smjer NRS-a 2030.		RS 3. Zelena i digitalna tranzicija		Strateški cilj NRS-a 2030.		SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost											
Doprinos provedbi nadređenog akta strateškog planiranja		Strategija prostornoga razvoja RH															
Popis posebnih ciljeva										Izvjешće o provedbi nacionalnog plana							
Redni broj posebnog cilja	Pokazatelj i ciljna vrijednost pokazatelja učinka NRS 2030.	Naziv cilja sektorske/više-sektorske strategije	Naziv i ciljna vrijednost pokazatelja učinka (više)sektorske strategije	Naziv posebnog cilja	Izvor financiranja u Državnom proračunu	Oznaka pokazatelja ishoda	Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost pokazatelja ishoda	Ciljna vrijednost pokazatelja ishoda	Ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda	Godina i izvor podatka	Iznos sredstava utrošenih za provedbu posebnog cilja	Naziv projekta od strateškog značaja	Postignuće ključnih točaka ostvarenja projekta od strateškog značaja	Podatci o sredstvima utrošenima za provedbu projekta od strateškog značaja	Status provedbe projekta od strateškog značaja	Opis statusa provedbe projekta od strateškog značaja
1	Emisija stakleničkih plinova (bazna godina 1990.)	Uravnotežen i održiv prostorni razvoj na principima teritorijalne kohezije u funkciji poboljšanja kvalitete života i ublažavanja depopulacije trendova, uz očuvanje identiteta prostora (SPRRH)	Ujednačavanje teritorijalnog razvoja RH	Razvoj sustava kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama	A915018 Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama Izvori 11 i 581	n/p	Razvoj digitalnih javnih usluga za kružno gospodarjenje prostorom i zgradama	0	2	0	2023	0,00	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
2	Emisija stakleničkih plinova (bazna godina 1990.)	Uravnotežen i održiv prostorni razvoj na principima teritorijalne kohezije u funkciji poboljšanja kvalitete života i ublažavanja depopulacije trendova, uz očuvanje identiteta prostora (SPRRH)	Ujednačavanje teritorijalnog razvoja RH	Kružna obnova nekoštišenih prostora zgrada	A915018 Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja prostorom i zgradama Izvori 11 i 581	n/p	Kružno obnovljene zgrade u okviru pilot projekata i poziva	0	300	0	2023	0,00	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
3	Emisija stakleničkih plinova (bazna godina 1990.)	Uravnotežen i održiv prostorni razvoj na principima teritorijalne kohezije u funkciji poboljšanja kvalitete života i ublažavanja depopulacije trendova, uz očuvanje identiteta prostora (SPRRH)	Ujednačavanje teritorijalnog razvoja RH	Visoka razina znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarjenju prostorom i zgradama	T538072 Operativni program konkurentnost i kohezija Izvori 12 i 563	n/p	Stanovništvo koje je imalo izravan doticaj s informacijama o KG kroz objave u stručnim publikacijama, sudjelovanje na održanim radionicama, konferencijama i sl.	0	10000	6000	2023	0,00	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p